

## DOĞUM SALONUNDA ÇALIŞAN EBELERİN KANITA DAYALI UYGULAMALARI TAKİP ETME VE GELİŞMELERİ KAÇIRMA KORKU DÜZEYİ

Naime KÖSE<sup>1</sup>, Bihter AKIN<sup>2</sup>

### Öz

**Amaç:** Çalışma doğum salonunda çalışan ebelerin kanıta dayalı uygulamaları takip etme ve gelişmeleri kaçırma düzeyini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

**Yöntem:** Araştırma tanımlayıcı bir çalışma olarak Kasım 2022-Mart 2023 tarihleri arasında toplam 150 ebe ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini belirtilen tarihler arasında Türkiye genelinde doğum salonunda çalışan ebeler oluşturmuştur. Veriler surveey.com adresinde oluşturulan anket aracılığı ile çevrimiçi olarak toplanmıştır. Çalışmada 'Tanıtıcı Bilgi Formu' ile 'Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği (GKKÖ)' kullanılmıştır.

**Bulgular:** Ebelerin GKKÖ toplam puan ortalaması  $35,11 \pm 14,30$  bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda ebelerin kanıta dayalı uygulamalar hakkında bilgi sahibi olduğu ancak yeterince uygulamadığı; kanıta dayalı uygulamalar hakkında bilgi sahibi olmak ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasında bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

**Sonuç:** Ebelerin bakım kalitesini artırmak amacıyla; kanıta dayalı uygulamaları uygulama durumları ve gelişmeleri kaçırma korku düzeylerini belirlemeye yönelik daha geniş kapsamlı çalışmaların yapılması önerilmektedir. Kanıta dayalı uygulamaları takip etmek amacıyla ebeler bilimsel etkinliklere katılmaları açısından desteklenmelidir.

**Anahtar Kelimeler:** Ebe, Gelişmeleri kaçırma korkusu, Kanıta dayalı uygulama

**Amaç:** Bu çalışma ebelerin kanıta dayalı uygulamaları takip etme ve gelişmeleri kaçırma düzeyini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

<sup>1</sup>Sorumlu Yazar: Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Bölümü, Konya, Türkiye [Nk05313307010@gmail.com](mailto:Nk05313307010@gmail.com) ORCID: [0009-0009-8369-2973](https://orcid.org/0009-0009-8369-2973)

<sup>2</sup>Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Bölümü, Konya, Türkiye [bihterakin@yahoo.com](mailto:bihterakin@yahoo.com) ORCID: [0000-0002-3591-3630](https://orcid.org/0000-0002-3591-3630)

**Makale gönderim tarihi:** 16.12.2023

**Makale kabul tarihi:** 27.03.2024

**Künye Bilgisi:** Köse N., Akın B. (2024). Doğum Salonunda Çalışan Ebelerin Kanıta Dayalı Uygulamaları Takip Etme ve Gelişmeleri Kaçırma Korku Düzeyi. *Selçuk Sağlık Dergisi*, 5(2), 155 – 163.

## ***The Level Of Following The Evidence-Based Practices And Missing The Developments Of Midwives Working In The Delivery Room***

### **Abstract**

**Aim:** The study was conducted with the aim of tracking the evidence-based practices of midwives working in the delivery room and determining the degree of missing developments.

**Method:** The research was conducted as a descriptive study with a total of 150 midwives between November 2022 and March 2023. The population of the study consisted of midwives working in delivery rooms throughout Turkey between the indicated dates. The data were collected online using a questionnaire created on surveey.com. The "Introduction Form" and the "Fear of Missing Out" scale were used in the study.

**Results:** The mean total SSQ score of midwives was  $35.11 \pm 14.30$ . According to the research findings, midwives are aware of evidence-based practices but do not use them sufficiently. It was found that there was no relationship between knowledge of evidence-based practices and fear of missing out.

**Conclusion:** To improve the quality of care provided by midwives, it is recommended that more comprehensive studies be conducted to determine the instances in which evidence-based practices are used and the level of fear of missing out. Midwives should be supported to participate in scientific activities in order to follow evidence-based practices.

**Keywords:** Evidence-based practice, Fear of missing out, Midwife

## 1.GİRİŞ

Kanıt, bilinmeyen doğruluğundan şüphe edilen bir şeyin doğruluğunun ispatıdır (Arslan Özkan ve Bilgin, 2019). Türk Dil Kurumu'na göre kanıt bir şeyin doğruluğu, gerçekliği konusunda kanaat verici belge, delil, iz, argüman anlamını taşımaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2019). Kanıta dayalı uygulama ise klinikteki problemi çözmek için güncel kanıtları deneyimlerle değerlendirerek ve hastanın tercihlerini de göz önünde bulundurarak ortak bir karar vermeyi içermektedir (Uluslararası Hemşireler Birliği, 2012). Güncel kaynaklar sınırlı olduğu için, bu kaynaklar arasında doğru olanı kullanmak gereklidir (Eroğlu vd.,2014). Bu sebeple kanıt ve kanıta dayalı uygulamalar oldukça önemlidir. Epidemiyolog Dr. Archie Cochrane sağlık uygulamalarının, sağlık alanındaki kararların tıbbi görüş ve deneyimlere göre değil, kanıta dayalı olması gerektiğini belirtmiştir (Altıok ve Yurtsever 2006, Arslan Özkan ve Bilgin 2019). Bu görüşe bağlı olarak kanıta dayalı tıp kavramı kabul edilmiştir. Sonraki yıllarda bu kavram kanıta dayalı uygulama olarak değiştirilmiştir (Çakmak vd., 2017). Bu bilgiler doğrultusunda sağlıkta kanıta dayalı uygulamalar güvenilirliği sağlamaktadır (Mecdi ve Rathfisch, 2017).

Ebelikte uygulamaların kanıta dayalı olması bakımın kalitesini artırmaktadır (Arslan Özkan ve Bilgin, 2019). Bu durum da gebenin uygulamadan memnun kalmasını sağlamaktadır. Bu nedenledir ki ebelerin kanıta dayalı uygulamaları takip etmesi, değerlendirmesi ve klinikteki uygulamalarda kullanması önerilmektedir (Arslan Özkan ve Bilgin, 2019). Ebeler doğumda kanıta dayalı uygulamalar hakkında bilgi sahibidirler. Ancak klinikte ebelik uygulamalarında kullanamamaktadırlar (Akın vd., 2020). Coşkuner ve arkadaşları çalışmasında (2017) benzer şekilde kliniklerde çalışan ebe ve hemşirelerin doğum sonu dönemdeki kanıta dayalı uygulamalar hakkında bilgi sahibi olduğunu ancak yeterli düzeyde uygulamadığını belirlemiştir. Başka bir çalışmada ebe ve hemşirelerin kaliteli bakım vermek ve mesleki gelişim açısından araştırma süreçlerinde yer almak istedikleri belirlenmiştir (Adıgüzel vd., 2015).

Gelişmeleri kaçırma korkusu başkalarının ödüllendirici deneyimler yaşadığını düşünerek ortaya çıkan endişe hali olarak tanımlanmaktadır (Dehaan vd., 2013). Bu bağlamda gelişmeleri takip etmeyen bireylerin iyilik halinin daha düşük seviyede olduğu hayatından memnun olmadığı ve gelişmeleri kaçırma korkusunu üst düzeyde yaşadıkları belirtilmiştir (Eskiler ve Örgen, 2022). Bu konuyla ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde; çalışmaların ebelerin kanıta dayalı uygulamaları takip etme düzeyini ortaya çıkarmak olduğu, gelişmeleri kaçırma düzeyi ile ilgili yeterli çalışmanın olmadığı sonucuna varılmıştır (Adıgüzel vd.,2015, Coşkuner vd.,2017). Bu nedenle bu çalışmada doğum salonunda çalışan ebelerin kanıta dayalı uygulamaları takip etme ve gelişmeleri kaçırma düzeyini belirlemek amaçlanmıştır.

## **2. METODOLOJİ**

### **2.1 Araştırmanın Amacı**

Çalışma tanımlayıcı bir çalışma olarak planlanmıştır. Veriler surveey.com adresinde oluşturulan anket aracılığı ile çevrimiçi olarak toplanmıştır. Anketler araştırmacıların sosyal medya hesaplarında (Facebook, Instagram, WhatsApp gibi) paylaşarak doğum salonunda görevli ebeler tarafından doldurulması istenmiştir. Araştırmacıların tanıdığı ebelere gönderilmiş, onların da tanıdığı en az beş ebeye göndermesi istenmiş, böylece gerçek kişilere ulaşılmıştır. Bir ebenin birden fazla kez anketi doldurabilmesini önlemek için linke tek giriş sağlanmıştır.

### **2.2. Araştırma Grubu**

Araştırmanın evrenini Kasım 2022- Mart 2023 tarihleri arasında Türkiye genelinde doğum salonunda çalışan ebeler oluşturmuştur. Araştırmanın örneklem büyüklüğü G\*Power 3.1.7 programı ile bilinen puanı (25,19± 8,52) (Kırık vd., 2020) 2 puanlık sapma içinde %90 güçle 130 kişi olarak hesaplanmıştır. Olası veri kayıpları göz önüne alınarak 150 ebe çalışmaya dahil edilmiş ve bu sayıya ulaşıldığında çalışma sonlandırılmıştır. Araştırmaya iletişime açık ve mental olarak sağlıklı, doğum salonunda çalışan, sosyal medya hesaplarını kullanan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan ebeler dahil edilmiştir.

### **2.3. Veri Toplama Araçları**

Çalışmada araştırmacı tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan ‘Tanıtıcı Bilgi Formu’ ve ‘Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği’ kullanılmıştır.

#### **2.3.1. Tanıtıcı Bilgi Formu**

Ebelerin yaş, eğitim durumu, çalışma süresi ve kanıta dayalı uygulamaları takip etme gibi özelliklerine yönelik hazırlanan form 10 sorudan oluşmaktadır (Kırık vd., 2020).

#### **2.3.2. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği (GKKÖ)**

Zhang ve ark. tarafından geliştirilen GKKÖ, bireylerin çevrim içi ve çevrim dışı her ortamda deneyimleyebilecekleri duyguları değerlendirmek için kullanılmaktadır (Zang ve ark., 2020). GKKÖ’nün özgün versiyonu “kişisel kaçırma korkusu” (5 madde) ve “sosyal kaçırma korkusu” (4 madde) olmak üzere 2 boyut ve 9 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 1 (Kesinlikle katılmıyorum) ile 7 (Kesinlikle katılıyorum) arasında değişen 7’li Likert tipi bir ölçeklendirmeye sahiptir. Türkçe geçerlik ve güvenilirliği Eskiler ve Örgen tarafından (2022) yapılmıştır (Eskiler ve Örgen, 2022). GKKÖ her bir boyut için sırasıyla 0,86 ve 0,92 Cronbach alfa değerleri ile iyi bir güvenilirlik göstermiştir.

## **2.4. Etik Açıklamalar**

Araştırmanın yapılabilmesi için Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (2022/1094) izin alınmıştır. Ebelerin çevrimiçi anketi doldurmadan önce araştırmaya katılmayı kabul ettiğine dair onay kutusunu işaretlemeleri istenmiştir. Araştırmanın açıklama kısmında ebelerin kişisel bilgilerinin gizli tutulacağına dair bilgilendirme yapılmıştır.

## **2.5. Verilerin Analizi**

Çalışmanın tanımlayıcı verileri sayı ve yüzde olarak verilmiştir. Çalışmanın istatistiksel analizinde IBM SPSS Statistics Version 25 (Licensed 2017) kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Skewness ve Kurtosis değeri baz alınarak değerlendirilmiştir. Ölçeklerin Skewness ve Kurtosis değerleri -1.5 ile +1.5 arasında olduğu için normal dağılıma uyduğu belirlenmiştir. Ebelerin tanımlayıcı ve mesleki özellikleri ile ölçek puanlarının karşılaştırılmasında bağımsız gruplarda t testi ve varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Çalışmada anlamlılık düzeyi olarak  $p < 0.05$  kabul edilmiştir.

## **3. BULGULAR**

Araştırmaya katılan ebelerin yaş ortalaması  $26,35 \pm 6,35$  olup çoğunluğu (%87) lisans mezunudur. Çalışmamızda araştırmaya katılan ebelerin %68'inin bekar olduğu, %44'ünün doğum salonunda bir yıldan az süredir çalıştığı, %72'sinin bilimsel toplantılara katılmayı istediği, %68'inin bilimsel toplantılara katıldığı, %70'inin bilimsel makale, dergi ve kitap okuduğu, %80'inin güncel gelişmeleri takip ettiği, %61'inin daha önce bilimsel araştırma yaptığı, %83'ünün kanıta dayalı uygulamalar konusunda bilgi sahibi olduğu ancak %66'sının çalışırken kanıta dayalı uygulamalara yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ebelerin GKKÖ toplam puan ortalaması  $35,11 \pm 14,30$  bulunmuştur (Tablo 1). Ebelerin sosyodemografik özellikleri ve GKKÖ arasındaki ilişkiye bakıldığında lisansüstü eğitim görenlerin diğer gruptakilere göre, bilimsel toplantıya katılmak isteyenlerin istemeyenlere göre GKKÖ toplam puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur ( $p < 0,05$ ).

**Tablo 1. Ebelerin Sosyodemografik ve Kanıta Dayalı Çalışmalara İlişkin Özellikleri ile Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Arasındaki İlişki**

		n	%	GKKÖ Mean ±SD Median)
Yaş	18-35 yaş arası	135	90	35,76±14,16 (36)
	36-55 yaş arası	15	10	29,26±14,77 (22)
	P*			0,09
Eğitim	Lise <sup>a</sup>	5	3	20,00±10,27 (18)
	Üniversite <sup>b</sup>	131	87	34,93±14,28 (34)
	Lisans üstü <sup>c</sup>	14	1	42,21±11,49 (39)
	P** c>b>a			<b>0,01</b>
Medeni Durum	Evli	48	32	34,20±15,42 (33)
	Bekar	102	68	35,53±13,81 (35,5)
	P*			0,59
Doğum Salonunda Çalışma Yılı	1 yıldan az	66	44	33,15±12,48 (33)
	1-5 yıl	59	39	37,76±15,05 (36)
	6-10 yıl	11	7	37,36±15,43 (36)
	11-15 yıl	7	5	36,71±18,96 (44)
	16-20yıl	3	2	30,33±17,21 (23)
	21 yıl ve üzeri	4	3	23,00±15,42 (19)
	P**			0,23
Bilimsel Toplantılara Katılmayı İsteme Durumu	Evet	109	72	37,09±14,10 (36)
	Hayır	41	28	29,85±13,66 (27)
	P*			0,05
Bilimsel Toplantılara Katılma Durumu	Evet	102	68	35,43±3 (35,5)
	Hayır	48	32	34,43±14,80 (34,5)
	P*			0,69
Bilimsel Makale, Dergi ve Kitap Okuma Durumu	Evet	105	70	35,79±14,09 (36)
	Hayır	45	30	33,53±14,83 (33)
	P*			0,37
Güncel Gelişmeleri Takip Etme Durumu	Evet	120	80	35,50±14,15 (35,5)
	Hayır	30	20	33,44±15,32 (32)
	P*			0,49
Bilimsel Araştırma Yapma Durumu	Evet	92	61	35,51±14,56 (36)
	Hayır	58	39	34,10±14,00 (33)
	P*			0,56
Ebelikte Kanıta Dayalı Uygulamalar ile İlgili Bilgi Sahibi Olma Durumu	Evet	125	83	35,50±13,96 (36)
	Hayır	25	17	33,16±16,08 (31)
	P*			0,34
Ebelikte Kanıta Dayalı Uygulamaları Uygulama Durumu	Evet	99	66	36,31±13,58 (36)
	Hayır	51	34	32,78±15,49 (33)
	P*			0,15

\*Bağımsız gruplarda t testi \*\*One way ANOVA testi

#### **4. TARTIŞMA**

Doğum salonunda çalışan ebelerin kanıta dayalı uygulamaları takip etme ve gelişmeleri kaçırma düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmanın bulguları literatür sonuçlarıyla tartışılmıştır. Araştırmamızda ebelerin GKKÖ toplam puan ortalaması  $35,11 \pm 14,30$  bulunmuştur. Ebelerin sosyodemografik özellikleri ve GKKÖ arasındaki ilişkiye bakıldığında lisansüstü eğitim görenlerin diğer gruptakilere göre GKKÖ toplam puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur. Yapılan literatür taramasında; Arslan ve diğerlerine (2019) göre, öğretmenlerde mobil telefon yoksunluğu korkusunun ve gelişmeleri kaçırma korkusunun incelendiği çalışmada katılımcıların eğitim düzeyi ile gelişmeleri kaçırma korku düzeyi arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Lisansüstü öğrenim görmüş olan katılımcılarda gelişmeleri kaçırma korku düzeyi daha yüksek oranda görülmüştür. Söker'in çalışmasında (2022), geç ergenlik dönemindeki bireylerde gelişmeleri kaçırma korkusu araştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre katılımcılarda gelişmeleri kaçırma korkusu puanlarının eğitim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Özcan ve Koç'un (2019) çalışmasına göre, dijitalleşmenin karanlık yüzü ve gelişmeleri kaçırma korkusu ele alınmıştır. Bu çalışmaya göre gelişmeleri kaçırma korkusu puanının katılımcıların eğitim durumuna göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir. Oral ve diğerlerinin (2021) yaptığı çalışmada öğrencilerin sosyal ortamlardaki gelişmeleri kaçırma korkusu ele alınmıştır. Sosyodemografik özellikler ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasındaki ilişkiye bakıldığı zaman bizim çalışmamızdan farklı olarak öğrenim düzeyi ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Çalışmada bilimsel toplantıya katılmak isteyen ebelerin istemeyenlere göre GKKÖ toplam puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur. Literatürde bilimsel toplantılara katılmayı isteme durumu ve gelişmeleri kaçırma korkusu arasındaki ilişkinin araştırıldığı başka bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Ebelerin bilimsel toplantılara katılma durumu ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasında anlamlı bir ilişkinin olmasının nedeni ebelerin bilimsel toplantılara katılarak güncel gelişmeleri takip etmesi, alanında kendini yenileme isteği olmasını düşündürmektedir. Bu nedenle gelişmeleri kaçırma korkusunu daha fazla yaşamaktadırlar. Araştırma bulgularına göre yaş ve gelişmeleri kaçırma korkusu arasındaki ilişkiye baktığımız zaman anlamlı farklılık bulunmamıştır. Ancak literatür taraması sonuçlarına göre; Akbari ve diğerlerinin (2021) yaptığı çalışmada gelişmeleri kaçırma korkusunun yaşla birlikte arttığı görülmektedir. Bu çalışmada böyle bir ilişkinin olmamasının sebebi araştırmaya katılan ebelerin yaş ortalamasının genç popülasyon olması düşünülmektedir.

#### **5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME**

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda ebelerin kanıta dayalı uygulamalar hakkında bilgi sahibi olduğu ancak yeterince uygulamadığı; kanıta dayalı uygulamalar hakkında bilgi sahibi olmak ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasında bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Ebelerin eğitim düzeyi artıkça gelişmeleri kaçırma korku düzeyi de artmaktadır. Ayrıca bilimsel toplantılara katılma isteği olan ebelerin daha fazla gelişmeleri kaçırma korkusu yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ebelerin eğitim düzeyiyle ilişkili olarak farkındalıklarının artması gelişmeleri kaçırma korkusu yaşamalarına neden olduğu düşünülmektedir. Ebelerin bakım kalitesini artırmak amacıyla; kanıta dayalı uygulamaları uygulama durumları ve gelişmeleri kaçırma korku düzeylerini belirlemeye yönelik daha geniş kapsamlı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

### **Destekleyen Kuruluş**

Çalışmayı maddi olarak destekleyen kişi/kuruluş yoktur.

### **Çıkar Çatışması**

Yazarların herhangi bir çıkar dayalı çatışması yoktur.

### **KAYNAKÇA**

- Akbari, M. Seydavi, M. Palmieri, S. Mansueto, G. Caselli, G. Spada, M.M. (2021). Fear of missing out (Fomo) and internet use: A comprehensive systematic review and meta-analysis. *J Behav Addict.* 10(4): 879-900.
- Akın, B. Balçık Çolak, M. Öztürk Can, H. Küni, F. (2020). Practices of midwives working in delivery rooms for protection of perineum during intrapartum period and their feedback on these applications. *J Matern Fetal Neonatal Med.* 35(1): 24-29. Doi:10.1080/14767058.2020.1812573.
- Arslan, H. Tozkoparan, S.B. Aşkın Kurt, A. (2019). Öğretmenlerde mobil telefon yoksunluğu korkusunun ve gelişmeleri kaçırma korkusunun incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.* 21(3): 2148- 7510.
- Arslan Özkan, H. Bilgin, Z. (2019). Kanıta dayalı gebelik ve doğum yönetimi. Ankara:Nobel Tıp Kitabevi.
- Aydın, Y. Adıgüzel, A. Topal, E.A. (2015). Ebe ve hemşirelerin bilimsel çalışmalara yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Journal of Human Rhythm.* 1(4): 168-175.
- Doğan Merih, Y. Coşkun Potur, D. Yılmaz Esencan, T. (2017). Doğum sonu kliniklerinde çalışan ebe ve hemşireler kanıta dayalı uygulamaların neresinde? *Journal of Health and Nursing Management.*1(4). Doi: 10.5222/SHYD.2017.008.
- Eskiler, E. Örgen, B. (2022). Serbest zaman etkinlikleri bağlamında gelişmeleri kaçırma korkusu ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences.* 14(1):103-13. doi: 10.5336/sportsci.2021-85287.



- ICN. Uluslararası Hemşireler Birliği (2012). Erişim adresi: <http://www.icn.ch/shop/en/publications/131-ind-2012-closing-the-gap-fromevidence-to-action.html>. Erişim tarihi: 14.10.22
- Mecdi, M. Rathfisch, G. (2017). Gebelikte oluşan rahatsızlıklarda kanıta dayalı uygulamalar. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*. 21(2): 129-138.
- Przybylski, A.K. Murayama, K. Dehaan, C.R. Gladwell, V. (2013). Motivational, emotional, and behavioral correlates of fear of missing out. *Comput Human Behav*. 29(4):1841-8.
- Söker, S. (2022). Geç ergenlik dönemindeki bireylerde gelişmeleri kaçırma korkusu ile sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkide kendilik değerinin biçimlendirici rolü. Yüksek lisans tezi. İstanbul, Türkiye: Işık Üniversitesi.
- Türk Dil Kurumu (2019). Erişim tarihi: 15 Ekim 2022. Erişim adresi, <https://www.tdk.gov.tr/>.
- Oral, B. Şimşek, A. Yıldız, O. ve ark. (2021). Ankara üniversitesi tıp fakültesi dönem 3 öğrencilerinde sosyal ortamlardaki gelişmeleri kaçırma korkusunun değerlendirilmesi ve ilişkili faktörler. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 8(4): 613-620.
- Özcan, H.M, Koç, U. (2019). Dijitalleşmenin karanlık yüzü gelişmeleri kaçırma korkusu: Banka çalışanları örnekleme. *An International Journal*. 7(5):2851-2862.
- Özer Küçük, E. Çakmak, S. Kapucu, S. Koç, M. Kahveci, R. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin kanıta dayalı hemşirelik uygulamalarına ilişkin farkındalıklarının belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*.4(2): 1-12.
- Öztürk, D. Yılmaz Sezer, N. Eroğlu, K. (2014). Perinatolojide kanıta dayalı uygulamalar. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*. 3(1-2-3), 13-28.
- Yıldız, K. Kurnaz, D., & Kırık, A. M. (2020). Nomofobi, netlessfobi ve gelişmeleri kaçırma korkusu: Sporcu genç yetişkinler üzerine bir araştırma. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 18(Özel Sayı), 321- 338.
- Yurtsever, S. Altıok, M. (2006). Kanıta dayalı uygulamalar ve hemşirelik. *Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi*. 20(2): 159-166.
- Zhang, Z. Jiménez, F. R., Cicala, J. E. (2020). Fear of missing out scale: A self-concept perspective. *Psychol Mark*. 37(11):1619-34.